

A XESTIÓN AMBIENTAL MUNICIPAL

guía de recursos

DOMINGO
QUIROGA
CENTRO DE
DOCUMENTACIÓN
AMBIENTAL

Elabora:

Centro de Documentación Ambiental Domingo Quiroga.

Centro de Extensión Universitaria e Divulgación Ambiental de Galicia (CEIDA)

Edita:

CEIDA

Coa colaboración de:

Outubro 2013

O CENTRO DE DOCUMENTACIÓN AMBIENTAL DOMINGO QUIROGA

O CEIDA conta nas súas instalacións co Centro de Documentación Ambiental Domingo Quiroga, único centro destas características en Galicia que posúe un importante fondo especializado en temática ambiental. As súas principais áreas temáticas son a Educación Ambiental, a Conservación e o Desenvolvemento

Sustentable, e entre os fondos se poden atopar libros, revistas, audiovisuais ou literatura gris.

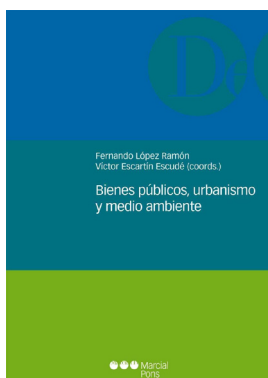
O seu funcionamento é similar ao dunha biblioteca, de acceso libre a todos os interesados neste ámbito, e entre os servizos cabe destacar o préstamo de materiais, tanto en sala como por correo postal, ou as búsquedas de información a través da Rede.

O centro forma parte dunha rede estatal, a Rede de Centros de Información e Documentación Ambiental (www.recida.net), que reúne unha gran cantidade de unidades de información representantes das distintas autonomías do estado español.

Esta guía de recursos recolle unha pequena selección dos fondos relacionados coa xestión ambiental municipal: o urbanismo, a planificación das zonas verdes, a arquitectura bioclimática, o desenvolvemento rural, as enerxías renovables ou o turismo sostible son algunhas das temáticas que recollen os recursos recompilados. A maior parte destes documentos están dispoñibles en préstamo no centro ou se poden descargar a texto completo a través da Rede.

<http://documentacion.ceida.org>

URBANISMO

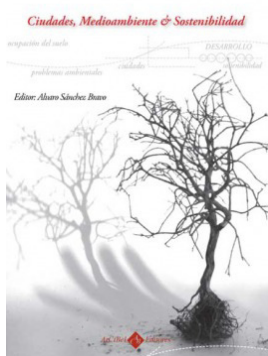
Bienes públicos, urbanismo y medio ambiente

Autor: Fernando López Ramón (coord.).

Edita: Marcial Pons

Ano: 2013

Resumo: Os estudos incluídos neste libro teñen como obxectivo proporcionar unha análise sistemática e de conxunto da ordenación dos bens públicos, o urbanismo e o medio ambiente. Ofrece un actual “estado da arte” en materia urbanística, ambiental e patrimonial, presentando unha visión integrada dos tres sectores.

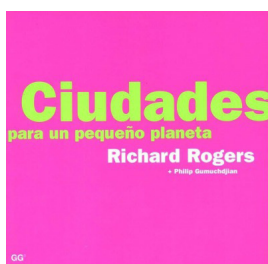
Ciudades, medio ambiente y sostenibilidad

Autor: Álvaro A. Sánchez Bravo (coord.).

Edita: Arcibel

Ano: 2007

Resumo: As reflexións sobre o medio ambiente e as cidades revélanse na actualidade como imprescindibles. A súa dimensión como foco de vida social, económica, cultural, e como un propio ecosistema vivo, presenta como contravalor, a contaminación, as desigualdades, a destrución do noso patrimonio ambiental, o urbanismo descontrolado e un sinfín de cuestións a considerar.

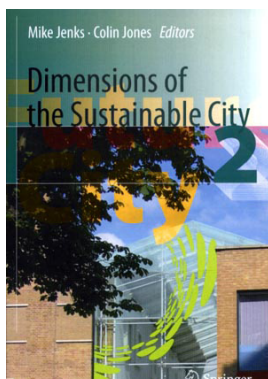
Ciudades para un pequeño planeta

Autor: Richard Rogers.

Edita: GG

Ano: 2003

Resumo: Neste libro o arquitecto Richard Rogers presenta un novo programa de acción para o futuro das nosas cidades. Demostra a influencia que exercen a arquitectura e o planeamento urbano sobre as nosas vidas cotiás, e advirte sobre o impacto potencialmente negativo que poden supoñer sobre o medio ambiente. Só a través do planeamento sustentable podremos protexer a ecoloxía do noso planeta.

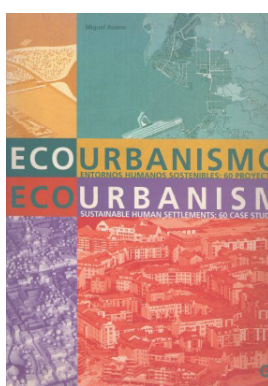
Dimensions of the sustainable city

Autores: Varios autores.

Edita: Springer.

Ano: 2010

Resumo: Estudo multidisciplinar e específico sobre a sostibilidade urbana, que recolle as diferentes dimensións da sustentabilidade - económica, social, transporte, enerxía e ecoloxía - e as relacións que existen entre elas e as cidades. Inclúe aspectos como a densidade da poboación, o uso do solo, a ubicación, a accesibilidade, as infraestruturas do transporte ou as características do entorno construído.

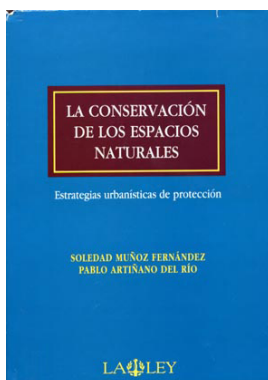
Ecourbanismo: entornos humanos sostenibles: 60 proyectos

Autor: Miguel Ruano.

Edita: Gustavo Gili

Ano: 1998

Resumo: Este libro está pensado como unha obra de referencia básica para arquitectos, urbanistas, paisaxistas e, en xeral, para calquera profesional do urbanismo e a planificación. Presenta de maneira gráfica 60 exemplos coidadosamente escollidos en planificación sostible.

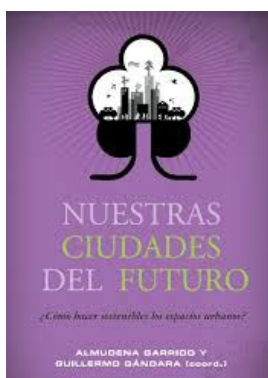
La conservación de los espacios naturales: estrategias urbanísticas de protección

Autor: Soledad Muñoz Fernández.

Edita: La Ley

Ano: 2002

Resumo: Esta obra se centra na preocupación pola crise ambiental que se plantexa na actualidade tras os efectos producidos pola extensión ilimitada do fenómeno urbano. Ante dito fenómeno é necesario establecer límites e pensar en novas estratexias nas que os modelos sexan compatibles co medio ambiente.

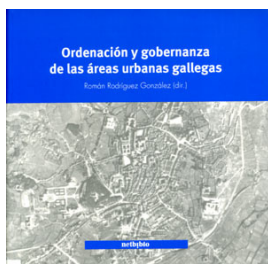
Nuestras ciudades del futuro: ¿cómo hacer sostenibles los espacios urbanos?

Autor: Almudena Garrido (coord.).

Edita: Erasmus Ediciones

Ano: 2013

Resumo: Neste libro un conxunto de especialistas expoñen os instrumentos para un futuro urbano sostible, co obxectivo de inspirar aos municipios e territorios na adopción de mellores prácticas para o desenvolvemento das nosas cidades do futuro.

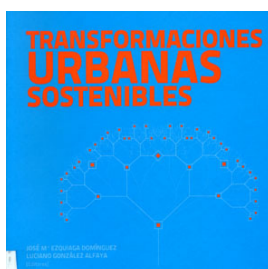
Ordenación y gobernanza de las áreas urbanas gallegas

Autores: Román Rodríguez González (dir.).

Edita: Netbiblio.

Ano: 2009

Resumo: Este libro analiza, desde una visión aberta e pluridisciplinar, os cambios organizativos e espaciais que experimentaron nos últimos anos as nosas urbes. Parte da identificación das estruturas de Goberno local, que de modo progresivo se adaptan aos cambios sociais e territoriais, implementando novas fórmulas de relacionase cos seus administrados e de organizarse internamente. En definitiva, novas formas de gobernanza.

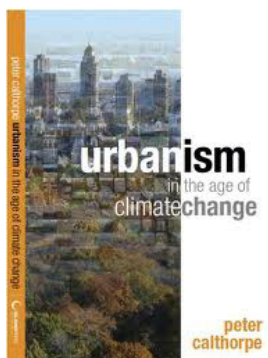
Transformaciones urbanas sostenibles

Autores: Varios autores.

Edita: Universidad Internacional Menéndez Pelayo

Ano: 2011

Resumo: Nos últimos anos a crise económica e a sensibilidade ambiental puxeron en cuestión o crecemento extensivo das cidades. Comezou a enxalzarse a importancia das pequenas transformacións capaces de empregar estratexias sinxelas e de baixo custe. Esta publicación recolle todas estas iniciativas, agrupadas en tres eixos temáticos: territorios sostibles, reciclaxe do edificado e espazo público transformado.

Urbanism in the age of climate change

Autor: Peter Calthorpe.

Edita: Island Press

Ano: 2010

Resumo: Neste traballo o autor mostra como o urbanismo se pode combinar coa tecnoloxía verde para lograr reducir as emisións de carbono á atmosfera, ademais de beneficios no noso estilo de vida. En lugar de limitarse a proporcionar outra lista de novas fontes de enerxía alternativas ou unha nova dimensión do uso do solo, combina estas cuestións en escenarios de crecemento globais para 2050 e documenta os seus posibles impactos.

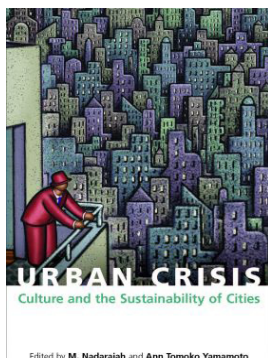
Urbanismo bioclimático

Autor: Esther Higuera García.

Edita: Gustavo Gili

Ano: 2007

Resumo: Manual que proporciona aos profesionais relacionados coa planificación, o urbanismo e a ordenación do territorio unha metodoloxía eficaz que permita materializar os obxectivos do desenvolvemento sostible. Un libro que en poucos anos convertíuse nun dos manuais de referencia sobre urbanismo bioclimático.

Urban crisis: culture and the sustainability of cities

Autores: Varios autores.

Edita: United Nations University Press.

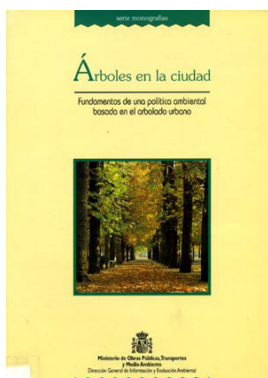
Ano: 2007

Resumo: O crecemento urbano descontrolado fai que a sostibilidade nas cidades sexa un tema crucial para os responsables políticos, académicos e líderes empresariais. Este libro ofrece novas ideas no papel da cultura e a promoción da sustentabilidade nas comunidades, a conciencia ambiental e crecemento económico equilibrado, e pode ser de especial interese para profesionais do urbanismo ou grupos da sociedade civil que traballan en temas urbanos.

Na rede

- **Buenas prácticas en arquitectura y urbanismo para Madrid: criterios bioclimáticos y de eficiencia energética:** <http://www.madrid.es/UnidadesDescentralizadas/UrbanismoyVivienda/Vivienda/Buenas%20pr%C3%A1cticas%20en%20Arquitectura%20y%20Urbanismo.pdf>
- **Criterios de sostenibilidad aplicables al planeamiento urbano:** <http://www.upv.es/contenidos/CAMUNISO/info/U0528797.pdf>
- **Guía de buenas prácticas de planeamiento urbanístico sostenible:** <http://pagina.jccm.es/medioambiente/publicaciones/guias/MBAplaneamiento.pdf>
- **Guía de buenas prácticas de proyectos de urbanización sostenibles:** <http://pagina.jccm.es/medioambiente/publicaciones/guias/MBAurbanizacion.pdf>
- **Guía de mobiliario urbano sostenible con eficiencia energética:** http://www.fenercom.com/pdf/publicaciones/Guia_de_Mobiliario_Urbano_Sostenible.pdf
- **Guía del planeamiento urbanístico energéticamente eficiente:** http://www.idae.es/index.php/mod.documentos/mem.descarga?file=/documentos_10528_Guia_Planeamiento_urbanistico_2ed_07_2bb4de9e.pdf
- **Libro blanco de la sostenibilidad en el planeamiento urbanístico español:** <http://habitat.aq.upm.es/lbl/a-lbl.es.pdf>
- **Manual de diseño bioclimático urbano: manual de recomendaciones para la elaboración de normativas urbanísticas:** http://oa.upm.es/15813/1/2013-BIOURB-Manual_de_diseno_bioclimatico_b.pdf
- **Plan de Ordenación do Litoral de Galicia:** <http://www.xunta.es/litoral/>

ESPAZOS VERDES

Árboles en la ciudad: fundamentos de una política ambiental basada en el arbolado urbano

Autor: José Martínez Sarandese.

Edita: Ministerio de Obras Públicas, Transportes y Medio Ambiente

Ano: 1996

Resumo: Os espazos arbolados urbanos supoñen unha prolongación da natureza, con todo o que iso implica, tanto de mellora na calidade de vida como polo seu aspecto didáctico. O propósito deste traballo é o de recuperar a cultura do arbolado urbano, e sentar as bases para iniciar unha nova etapa de embelecemento e enriquecemento naturais das cidades españolas, que se podería calificar como urbanismo verde.

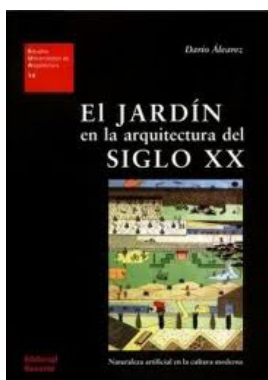
El jardín de la metrópoli: del paisaje romántico al espacio libre para una ciudad sostenible

Autor: Enric Batlle.

Edita: Gustavo Gili

Ano: 2011

Resumo: Este libro trata de establecer os “principios” do novo modelo de espazo libre a través da análise de varios modelos históricos e de algúns exemplos contemporáneos: desde xardíns ou parques ata sistemas de espazo público e híbridos urbanos. Tamén pretende aprender este novo espírito mediante a recompilación de materiais procedentes de diversas disciplinas que se interpretan desde a lóxica da arquitectura da paisaxe.

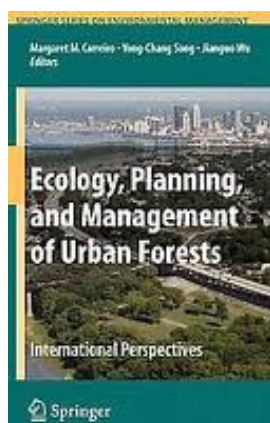
El jardín en la arquitectura del siglo XXI: naturaleza artificial en la cultura moderna

Autor: Darío Álvarez.

Edita: Reverté

Ano: 2007

Resumo: Este traballo plantexa unha visión completa do xardín do século XX e suxire os camiños de relación entre a arquitectura e o xardín do futuro, a partir da experiencia da cultura moderna. Inclúe análises compositivas e espaciais dos xardíns e da súa relación coa arquitectura.

Ecology, planning and management of urban forests: internacional perspectives

Autor: Varios autores.

Edita: Springer

Ano: 2008

Resumo: Manual que contén estudos e perspectivas dos bosques urbanos desde o enfoque de diversas disciplinas como a ecoloxía, a bioxeoquímica, a paisaxe, ou as ciencias sociais. Permite avaliar os métodos de xestión segundo os contextos xeográficos, ambientais e sociopolíticos, co fin último de mellorar a calidade de vida dos entornos urbanos.

Espacios verdes para una ciudad sostenible

Autor: Antoni Falcon.

Edita: Gustavo Gili

Ano: 2007

Resumo: Manual que pretende proporcionar aos profesionais implicados no proxecto e mantemento de parques e xardíns -arquitectos, enxeñeiros, urbanistas, biólogos, paisaxistas, técnicos do sector da xardinería- unha guía dos pasos que se deben seguir no proceso de concepción e xestión dun espazo verde.

La planificación verde en las ciudades

Autor: Pedro José Salvador Palomo.

Edita: Gustavo Gili

Ano: 2003

Resumo: Empezar unha 'planificación verde' non significa só resolver o sistema de espazos verdes dunha cidade ou territorio, senón unha planificación que recoñeza os valores e recursos naturais, ecolóxicos, ambientais e paisaxísticos da cidade para preservalos e melloralos. Este libro constitúe unha guía metodolóxica fundamental para completar un exhaustivo percorrido polos elementos y factores que quedan integrados nunha planificación verde.

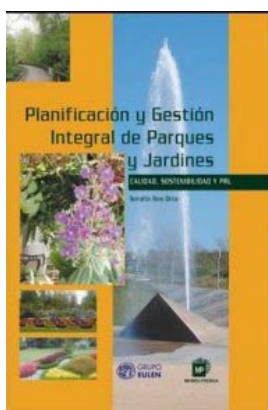
Medio ambiente y espacios verdes

Autor: Consuelo Escolástico León (coord.).

Edita: UNED

Ano: 2013

Resumo: Obra que pretende proporcionar o marco conceptual e a información necesaria para aplicar criterios de sustentabilidade nos parques, xardíns, corredores urbanos, etc. Nel se abordan os temas relacionados co deseño, creación e mantemento de espazos verdes sostibles como as tendencias actuais, os tipos de solo, a selección de especies, o riego eficiente e uso racional da auga, entre outros.

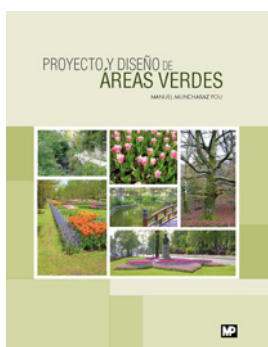
Planificación y gestión integral de parques y jardines: calidad, sostenibilidad y PRL

Autor: Serafín Ros Orta.

Edita: Mundi-Prensa

Ano: 2007

Resumo: O autor deste libro aporta solucións e recomendacións para a mellora da xestión dos espazos verdes, orientadas á resolución dos problemas que hoxe se plantexan. As propostas realizadas poden ser de aplicación para todos os axentes que interveñen na xestión dos parques e xardíns.

Proyecto y diseño de áreas verdes

Autor: Manuel Munchara Pou.

Edita: Mundi-Prensa

Ano: 2013

Resumo: Obra que facilita a realización e o desenvolvemento de proxectos paisaxistas en relación coa xardinería e as áreas naturais, que se agrupan no concepto de áreas verdes. Trátase dun libro de amplo contido, que recolle os aspectos xerais que se deben manexar para resolver este tipo de proxectos, desde a súa concepción ata a súa posta en marcha.

Na rede

- **Manual de las áreas verdes urbanas: documento de buenas prácticas:** http://disciplinas.stoa.usp.br/pluginfile.php/80827/mod_resource/content/1/Manejo%20de%20las%20areas%20verdes%20urbanas_BM_1997.pdf
- **Manual técnico para el establecimiento y manejo integral de las áreas verdes urbanas en el Distrito Federal :** http://www.sma.df.gob.mx/sma/links/download/biblioteca/manual_tecnico_drupc_tomol.pdf

ARQUITECTURA SOSTIBLE

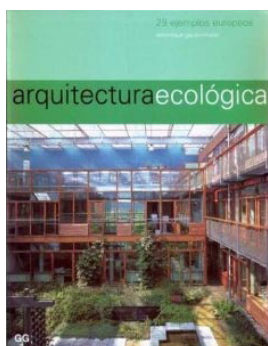
Arquitectura sostenible y aprovechamiento solar: diseño arquitectónico integral, preservación del medio ambiente y ahorro energético

Autor: María Jesús González Díaz.

Edita: SAPT

Ano: 2004

Resumo: Que se entende por arquitectura sostible? Existen realmente edificios e materiais “verdes”? Que papel xoga a industria da construción na contaminación? Ten futuro a enerxía solar nas vivendas? A estas e outras preguntas responde este libro, que ofrece unha visión global dos aspectos que relacionan a actividade arquitectónica co respecto ao medio físico.

Arquitectura ecológica: 29 ejemplos europeos

Autor: Dominique Gauzin-Müller.

Edita: Gustavo Gili

Ano: 2003

Resumo: Obra de referencia indispensable que ofrece elementos e respostas acerca da arquitectura e o urbanismo ecolóxicos en Europa. A partir dunha análise detallada de 29 edificios ecolóxicos contemporáneos, demostra que a construción ecolóxica é rentable se os edificios se proxectan para aforrar enerxía mediante a utilización de materiais saudables e renovables.

Arquitectura y clima: manual de diseño bioclimático para arquitectos y urbanistas

Autor: Víctor Olgyay.

Edita: Gustavo Gili

Ano: 2006

Resumo: Clásico publicado por primeira vez na década dos 50 que conserva toda a súa actualidade en cuestións mediambientais, explorando as relacións entre edificios e o medio natural que o envolve, entre “arquitectura” e “lugar”, entre “forma” e “clima”, entre “urbanismo” e “rexionalismo”.

El impacto ambiental en la edificación: criterios para una construcción sostenible

Autor: Francisco Julio Arenas Cabello.

Edita: Edisofer

Ano: 2007

Resumo: Obra que examina o impacto ambiental que se produce na edificación, desde a extracción das materias primas, ata o seu tratamento como residuo, pasando polas fases de fabricación e emprego; e estuda os criterios ambientais para unha construción sostible relativos á calidade do aire interior, sistemas para o aforro e eficiencia enerxética e o emprego óptimo dos recursos naturais, entre outros.

Introducción a la arquitectura bioclimática

Autor: Manuel Rodríguez Viqueira (coord.).

Edita: Universidad Autónoma Metropolitana Azcapotzalco

Ano: 2006

Resumo: Manual que recolle os aspectos básicos da arquitectura bioclimática, como a orientación dos edificios, o asoleamento, a ventilación, a iluminación tanto natural como artificial, o control solar, os quentadores solares, a arquitectura da terra e a normativa aplicable, que sirva de base á docencia, ao deseño, á construción e á investigación.

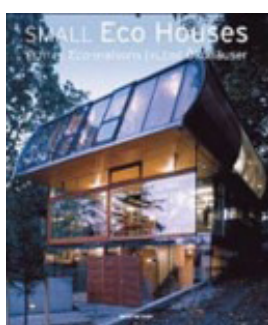
Las aguas residuales en la arquitectura sostenible: medidas preventivas y técnicas de reciclaje

Autor: Ignacio Javier Palma Carazo.

Edita: Universidad de Navarra

Ano: 2003

Resumo: Este libro comeza cos fundamentos da reciclaxe doméstica, para proseguir coas técnicas de aforro de auga e as súas medidas preventivas; así como os aspectos da desinfección da auga, rematando co estudo práctico das augas rexeradas tanto en arquitectura como en urbanismo.

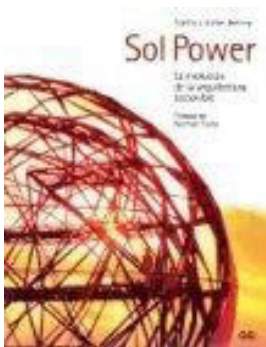
Pequeñas casas ecológicas

Autor: Varios autores.

Edita: Evergreen

Ano: 2007

Resumo: Unha maior conciencia respecto ao medio ambiente está levando un crecente número de propietarios a construír casas ecolóxicas de pequenas dimensións aproveitando os recursos tradicionais. Este libro presenta unha selección de pequenas casas factíbles no campo da arquitectura sostible, mostrando que alternativas ofrecen á arquitectura actual.

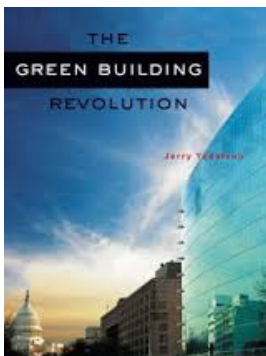
Sol power: la evolución de la arquitectura sostenible

Autor: Sophia Belhing.

Edita: Gustavo Gili

Ano: 2002

Resumo: Estudo sobre a importancia do sol como fonte primaria de enerxía e a súa influencia na arquitectura a través da historia da civilización. Nel se analiza a importancia da enerxía solar no mundo natural e como, desde fai anos e en culturas muy diversas, os edificios sempre foron proxectados tendo en conta un máximo aproveitamento solar.

The green building revolution

Autor: Jerry Yudelson.

Edita: Island Press

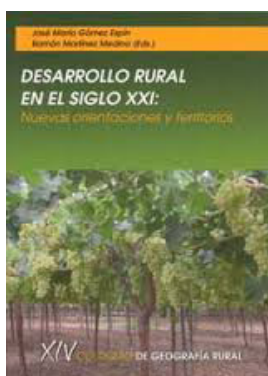
Ano: 2008

Resumo: Estamos na época da revolución verde no ámbito da construción. Este libro introduce ao lector nos conceptos básicos da edificación sustentable. Recolle entrevistas e estudos de caso, e máis que un simple informe, mostra por que e como comezar a pensar no deseño e construción verde.

Na rede

- **Guía básica de eficiencia energética, arquitectura y movilidad sustentable: consumo eficiente y responsabilidad ambiental:** <http://www.ssme.gov.py/vmme/pdf/sabias%20que/guiaoriginal2.pdf>
- **Guía de buenas prácticas de rehabilitación y arquitectura sostenible:** http://www.altonarceamuniellos.org/imagenes/Documentos/150_guia_rehabilitacion_anm.pdf
- **Guía de edificación sostenible para la vivienda en la Comunidad Autónoma del País Vasco:** http://www.uragentzia.euskadi.net/u81-0003/es/contenidos/informacion/guia_edificacion/es_15292/adjuntos/publicacion.pdf
- **Guía práctica de la energía para la rehabilitación de edificios. El aislamiento, la mejor solución:** http://www.idae.es/index.php/mod.documentos/mem.descarga?file=/documentos_10501_Guia_practica_rehabilitacion_edificios_aislamiento_5266ec2a.pdf
- **Guía técnica: aprovechamiento de la luz natural en la iluminación de edificios:** http://www.idae.es/uploads/documentos/documentos_10055_GT_aprovechamiento_luz_natural_05_c7e314e8.pdf

DESENVOLVEMENTO RURAL

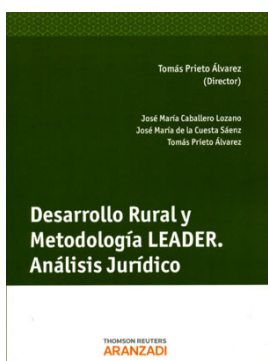
Desarrollo rural en el siglo XXI: nuevas orientaciones y territorios

Autores: José María Gómez Espín y Ramón Martínez Medina (eds.).

Edita: Universidad de Murcia, Servicio de Publicaciones

Ano: 2009

Resumo: Na primeira década do século XXI dibuxáronse en Europa e España novos escenarios para o desenvolvemento dos espazos rurais e a calidade de vida das sociedades dos territorios, con ferramentas como Fondo Europeo Agrícola de Desarrollo Rural (FEADER). As ponencias e conferencias deste libro apuntan algúns dos retos de territorios e sociedades para o medio rural neste século.

Desarrollo rural y metodología LEADER. Análisis jurídico

Autor: Tomás Prieto Álvarez (dir.).

Edita: Gustavo Gili

Ano: 2003

Resumo: O desenvolvemento rural foi obxecto en España e Europa dunha atención doctrinal crecente, a medida en que se erixiu a Política Agrícola Común. Os autores deste traballo se ocupan dun dos instrumentos a favor do mundo rural, a metodoloxía Leader, instrumento estrela da acción europea e nacional neste campo.

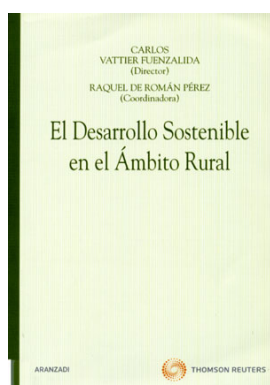
El desarrollo rural frente al despoblamiento de los pequeños municipios

Autores: Andrés García Lorca, Antonio Salvador Matarín Guil (coords.).

Edita: Universidad de Almería

Ano: 2011

Resumo: Este libro ten como obxectivo o de constatar a realidade dos graves prexuízos que para a sociedade ten a perda dun municipio a causa do despoboamento, e como se pode correxir esta tendencia coa aplicación de medidas acertadas no marco dun desenvolvemento local sostible.

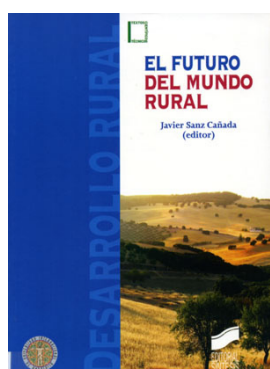
El desarrollo sostenible en el ámbito rural

Autor: María Caballero Lozano.

Edita: Aranzadi

Ano: 2009

Resumo: Este libro propón un estudo crítico da Ley 45/2007 para o desenvolvemento sostible do medio rural. Destacan a complicada coordinación entre as Administracións, a deficiente regulación do contrato territorial, a escasa diversificación da economía agraria, a exclusión da agricultura do réxime de responsabilidade ambiental e a omisión de normas especiais para a transmisión hereditaria da explotación agrícola.

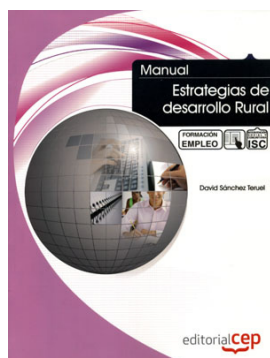
El futuro del mundo rural: sostenibilidad, innovación y puesta en valor de los recursos locales

Autores: Javier Sanz Cañada, Encarnación Aguilar Criado.

Edita: Síntesis

Ano: 2007

Resumo: Este libro aporta unha reflexión sobre a nova funcionalidade que adquieren os procesos de desenvolvemento rural en España, desde unha óptica multidisciplinaria que integra análises socioeconómicos, culturais, xeográficos e ambientais.

Estrategias de desarrollo rural en España

Autor: David Sánchez Teruel.

Edita: Editorial CEP

Ano: 2010

Resumo: Manual que inclúe material completo e actualizado sobre as estratexias de desenvolvemento rural en España, dirixida ao mundo da formación e perfeccionamento dos traballadores, tanto da Administración Pública como privada, consecuencia dos diferentes plans de formación para o emprego.

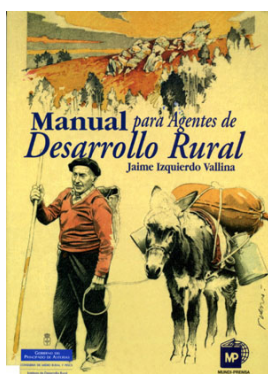
Innovación para el desarrollo rural: la iniciativa Leader como laboratorio de aprendizaje

Autor: Varios autores.

Edita: Consejería de Economía e Innovación Tecnológica

Ano: 2002

Resumo: Este documento constitúe un dos foros onde se analizan as relacións entre innovación e desenvolvemento desde a perspectiva dos diferentes axentes implicados e baixo a experiencia da iniciativa comunitaria Leader na Comunidade de Madrid.

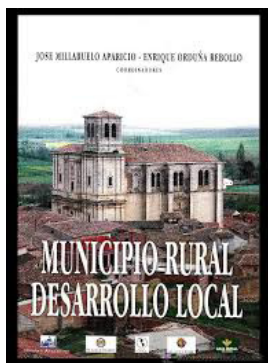
Manual para agentes de desarrollo rural: ideas y propuestas para moverse en la conservación del patrimonio y el desarrollo local

Autor: Jaime Izquierdo Vallina.

Edita: Mundi-Prensa

Ano: 2002

Resumo: Manual dirixido a todas aquelas persoas implicadas nos procesos locais de desenvolvemento rural, que persegue ofrecer un método de intervención xeral, unhas ideas básicas e algúns elementos de reflexión que sirvan para animar o debate sobre o futuro do mundo rural e que, indispensablemente, deberán ser traducidos e interpretados a cada realidade local polos propios axentes de desenvolvemento.

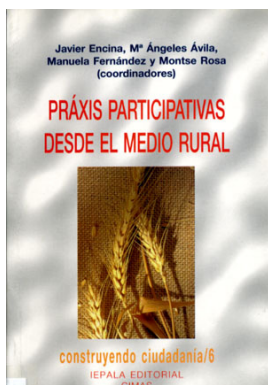
Municipio rural, desarrollo local

Autores: José Millaruelo Aparicio, Enrique Orduña Rebollo.

Edita: Editorial Ciudad Argentina

Ano: 2002

Resumo: Esta obra reúne as ponencias presentadas no Seminario Iberoamericano sobre o desenvolvemento local e os municipios rurais organizado pola Organización Iberoamericana de Cooperación Intermunicipal e a Caja Rural del Duero, coa participación do Concello de Valladolid.

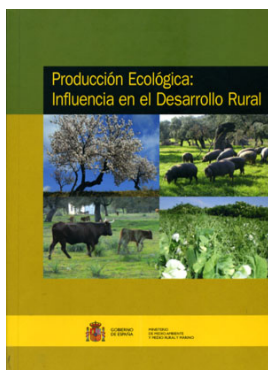
Práxis participativas desde el mundo rural

Autor: Javier Encina (coord.).

Edita: IEPALA

Ano: 2003

Resumo: Libro que recolle prácticas participativas de desenvolvemento local, centradas no ámbito rural e nos movementos campesiños, onde se están poñendo en marcha formas alternativas de facer política e economía que nos ensinan que outros mundos son posibles e cales poderían ser os camiños para transitalos. Todo elo a partir da participación da cidadanía como mecanismo de transformación social.

Producción ecológica: influencia en el desarrollo rural

Autor: Gloria Guzmán Casado (coord.).

Edita: Ministerio de Medio Ambiente, y Medio Rural y Marino

Ano: 2008

Resumo: A produción ecolóxica combina as mellores prácticas ambientais co elevado nivel de biodiversidade, a preservación dos recursos naturais e as preferencias de moitos consumidores, aportando non só á sociedade interesada senón aos bens públicos que contribúen á protección do medio ambiente e ao desenvolvemento rural.

Sostenibilidad local: una aproximación urbana y rural

Autor: Observatorio de la Sostenibilidad de España (OSE).

Edita: OSE

Ano: 2008

Resumo: Cuarto Informe Temático de Sostenibilidad do OSE que ten como finalidade profundizar na análise dos procesos de desenvolvemento local desde a perspectiva da sustentabilidade integral, atendendo tanto ao mundo urbano como ao mundo rural nun contexto territorial diversificado.

Terra das Mariñas: manual de boas prácticas en desenvolvemento rural: o programa PRODER II

Autor: Jorge Manuel Blanco.

Edita: Asociación Grupo de Acción Local Terra das Mariñas

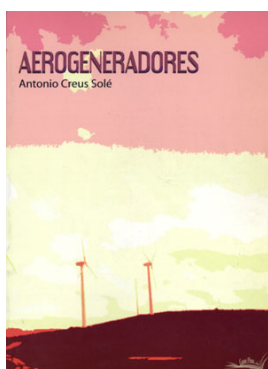
Ano: 2009

Resumo: A política de desenvolvemento rural é unha compoñente cada vez máis importante da Política Agrícola Común. Grazas a ela foméntase o desenvolvemento sostible das áreas rurais europeas. Un dos instrumentos innovadores da política de desenvolvemento da UE é o Leader, que en España desenvólvese tamén grazas ao Programa Proder II. Este libro recolle as mellores prácticas desenvolvidas no territorio da Terra das Mariñas.

Na rede

- **Desarrollo local: manual básico para agentes de desarrollo local y otros actores:** http://www.redlocalempleo.es/administracion/javascripts/tiny_mce/plugins/jfilebrowser/archivos/20111020130040_0.pdf
- **Diez claves de éxito para el desarrollo rural:** http://www.pachamamaraymi.org/publicaciones/31_diezclaves.pdf
- **Estrategias territoriales de desarrollo rural:** http://ifc.dpz.es/recursos/publicaciones/26/18/_ebook.pdf
- **Guía para el fomento del empleo verde en los pequeños municipios españoles:** <http://www.femp.es/files/566-1128-archivo/Gu%C3%ADa%20empleo%20verde%20FEMP.pdf>
- **Guía práctica para el trabajo técnico en desarrollo rural:** <http://www.uji.es/bin/serveis/sasc/peu/publ/dossiers/6e.pdf>

ENERGÍAS RENOVABLES

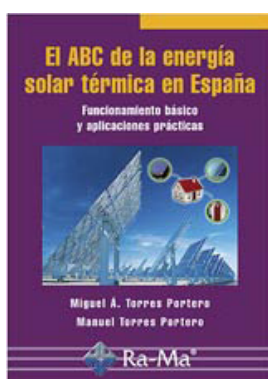
Aerogeneradores

Autor: Antonio Creus Solé.

Edita: Ediciones CEYSA

Ano: 2008

Resumo: A enerxía eólica abarca unha serie de fontes enerxéticas que se rexeneran co sol de forma natural e continua, son respectuosas co medio ambiente e practicamente inesgotables no tempo. Esta obra está dirixida a enxeñeiros, instaladores, operadores de prantas, estudantes e toda persoa interesada no coñecemento e a aplicación da enerxía eólica.

El ABC de la energía solar térmica en España: funcionamiento básico y aplicaciones prácticas

Autor: Miguel A. Torres Portero, Manuel Torres Portero.

Edita: Ra-Ma

Ano: 2009

Resumo: Atopámonos nun contexto histórico, político e económico único para redescubrir unha verdade científica e irrefutable, que o Sol é a fonte de toda a vida, e que, actualmente cos novos materiais e a tecnoloxía dispoñible, é cada vez máis certo que o noso futuro depende del. Este libro pretende despegar a obscuridade e ampliar os coñecementos a un público non especializado, que descoñece cales son os conceptos fundamentais que sustentan esta realidade enerxética.

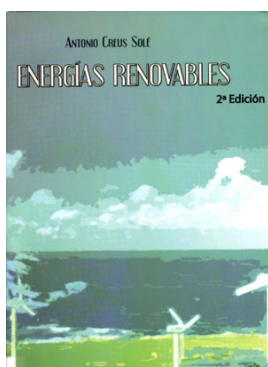
Electricidad verde: la biomasa en los montes de Galicia

Autor: María Xosé Vázquez Rodríguez.

Edita: CIEF

Ano: 2006

Resumo: Diversas foron as hipótesis formuladas sobre as causas dos incendios forestais en Galicia nos últimos anos. Un deles está vinculado á adecuada xestión da actividade forestal e a biomasa abandonada nos montes. Esta investigación constitúe un valioso, interesante e necesario exercicio de reflexión sobre o tratamento económico dos recursos enerxéticos, e na xestión eficiente da nosa riqueza forestal.

Energías renovables

Autor: Antonio Creus Solé.

Edita: Ceysa

Ano: 2009

Resumo: 2ª edición deste manual que supón unha visión máis actualizada das diferentes enerxías renovables existentes (biomasa, eólica, xeotérmica, hidráulica, oceánica, solar e de hidróxeno), as súas aplicacións, a súa proxección e futuro en contraste coas enerxías fósiles, non renovables, contaminantes e en vías de extinción.

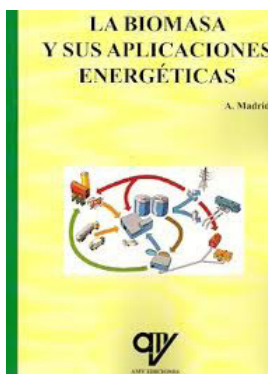
Energías renovables y desarrollo rural

Autores: Varios autores.

Edita: Asociación para el Desarrollo Rural de Andalucía

Ano: 2007

Resumo: As fontes de enerxía renovables teñen nas zonas rurais a materia prima e o espazo necesario que requiren este tipo de instalacións. Este manual de boas prácticas sobre enerxías renovables e uso enerxético sostible é unha ferramenta de traballo e de formación para os axentes de desenvolvemento rural.

La biomasa y sus aplicaciones energéticas

Autor: Antonio Madrid Vicente

Edita: AMV Ediciones

Ano: 2012

Resumo: Estudo das diversas fontes de biomasa e os seus aproveitamentos enerxéticos, ofrecendo ademáis unha visión completa das tecnoloxías empregadas na transformación da biomasa en biocombustibles; trata o modelo brasileiro de bioetanol, que pode servir de guía para os programas enerxéticos españois; e profundiza noutras fontes de enerxía renovable (hidróxeno, pilas de combustible, etc.).

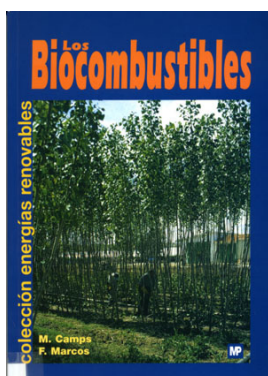
La energía que viene del mar

Autor: Fernanda Miguélez Pose (ed.).

Edita: Netbiblo

Ano: 2009

Resumo: Neste libro se presenta unha visión xeral sobre o modelo e as necesidades de abastecemento enerxético, a situación mundial e a necesidade de cambios, para profundizar nas alternativas que nos presenta o mar para diversificar e optimizar as nosas fontes de enerxía, un tema que pode parecer de dominio público, pero que en realidade é o gran descoñecido.

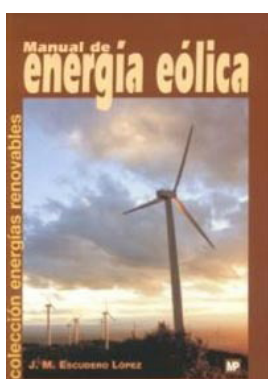
Los biocombustibles

Autor: Manuel Camps Michelena.

Edita: Mundi-Prensa

Ano: 2002

Resumo: Que son os biocombustibles? Para que serven? Por que se fala deles? Existiron sempre? Cal é a principal diferenza entre os conceptos, hoxe en día case sinónimos, de alternativo e renovable? A estas preguntas se intenta responder nestas páxinas. Nel se abordan os biocombustibles sólidos, os líquidos e, en menor medida, os gaseosos, coindado especialmente os conceptos.

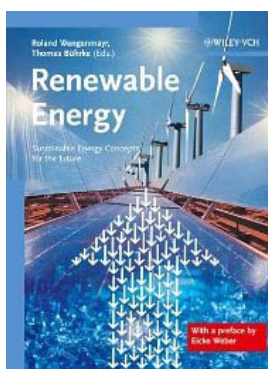
Manual de energía eólica

Autor: José María Escudero López.

Edita: Mundi-Prensa

Ano: 2009

Resumo: Manual práctico e de consulta que da resposta a múltiples cuestións: que é o vento? por que e como se desenvolve? cal é o seu comportamento? como se consegue enerxía? para que se utiliza?... incorpora datos básicos sobre as instalacións máis frecuentes marcando directrices para a realización de desenvolvementos de futuro e para o aproveitamento de nichos de mercado nacionais e internacionais.

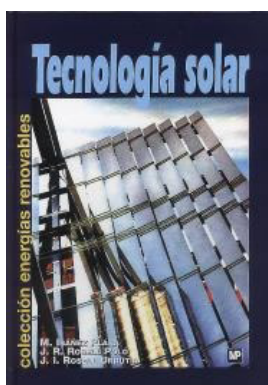

Renewable energy: sustainable energy concepts for the future

Edita: Wiley-VCH

Ano: 2008

Resumo: Publicación que recolle as contribucións de destacados científicos e investigadores sobre os fundamentos técnicos da enerxía fotovoltaica, enerxía solar térmica, eólica e hidráulica, así como da enerxía xeotérmica. Cun linguaxe sinxelo, o libro ofrece una visión das posibilidades que ofrecen as enerxías renovables, respectuosas co medio ambiente.

Tecnología solar

Autor: Manel Ibáñez Plana.

Edita: Mundi-Prensa

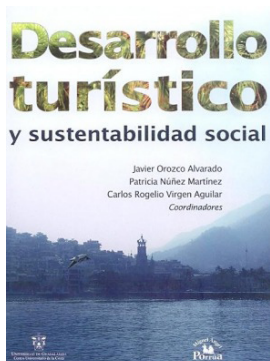
Ano: 2005

Resumo: Debido ao progreso experimentado polas diferentes tecnoloxías do ámbito da enerxía solar nas últimas décadas, este recurso enerxético será un dos pilares do novo modelo de desenvolvemento baseado en fontes renovables. Este libro é un texto de formación en enxeñería solar que interesará ás persoas que queiran ter unha visión ampla das enerxías renovables.

Na rede

- **Ahorro de energía en los centros cívicos:** <http://www.mapfre.com/ccm/content/documentos/fundacion/prev-ma/cursos/ahorro-de-energia-en-centros-civicos.pdf>
- **Energía eólica:** http://www.fototermic.com/Pdf/eolica/Manual_energia_eolica_IDAE.pdf
- **Energía solar térmica:** http://www.energiasrenovables.ciemat.es/adjuntos_documentos/Energia_Solar_Termica.pdf
- **Guía de buenas prácticas para el gestor energético de la Comunidad de Madrid:** <http://www.madrid.es/UnidadWeb/Contenidos/EspecialInformativo/MedioAmbiente/EnergiaCambioClimatico/01planUsoSostenible/ficheros/guiabuenaspractsectoren.pdf>
- **Guía práctica de la energía: consumo eficiente y responsable:** http://www.upo.es/infraestructuras/export/sites/infraestructuras/extra/descargas/ficheros/Manual_de_IDAE.pdf
- **Guía técnica de eficiencia energética en iluminación: alumbrado público:** http://www.idae.es/index.php/mod.documentos/mem.descarga?file=/documentos_GT_EE_iluminacion_Alumbrado_Publico_9a40dc27.pdf
- **Manual para el aprovechamiento energético de la biomasa forestal:** http://geodem.es/PDFs/MANUALES_CASTELLANO/M_Biomasa.pdf

TURISMO SOSTIBLE

Desarrollo turístico y sustentabilidad social

Autor: Varios autores.

Edita: Universidad de Guadalajara

Año: 2008

Resumo: O turismo rural, o cultural, o de montaña, o comunitario, o de natureza, o rural educativo ou o de ambientes costeiros, son outras alternativas que se presentan para tratar de desenvolver o turismo, co fin de que se convirta nunha actividade cuxos beneficios xurdan a favor das diferentes rexións e non só nos centros turísticos consolidados, buscando a competitividade e o desenvolvemento. Esta obra recolle diferentes traballos que reflexan as diversas formas en que se pode analizar a actividade turística.

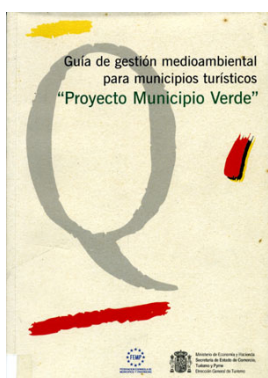
Desarrollo turístico sostenible en ciudades históricas

Autor: Xosé Santos Solla (dir.).

Edita: Ayuntamiento de Santiago de Compostela, Ayuntamiento de Lugo.

Ano: 2005

Resumo: Estudo que analiza os impactos, positivos e negativos, que supón o turismo nos centros históricos, os criterios de sostenibilidade turística nas cidades históricas, e as políticas de desenvolvemento turístico sostible, analizando os instrumentos empregados e presentando así mesmo os modelos de maior éxito.

Guía de gestión medioambiental para municipios turísticos: proyecto municipio verde

Autor: Federación Española de Municipios y Provincias.

Edita: Federación Española de Municipios y Provincias

Ano: 1999

Resumo: Os concellos prestan unha serie de servizos públicos esenciais e de proximidade que inciden directamente coa calidade do sector turístico. É, polo tanto, oblicación das Administracións Públicas axudar ás entidades locais nos esforzos que realizan por incentivar a súa mellora, xa que é no nivel local onde as actuacións teñen unha maior repercusión. Esta guía é un exemplo delo.

Guía para administraciones locales: desarrollo turístico sostenible

Edita: Organización Mundial del Turismo

Ano: 1999

Resumo: Guía que ofrece directrices técnicas e instrumentos metodolóxicos tanto ás autoridades locais e funcionarios públicos das administracións locais como aos promotores privados do turismo, de forma que poidan asumir as súas responsabilidades neste campo con coñecementos técnicos máis efectivos e actualizados.

Planificación turística y desarrollo sostenible

Autor: Jesús Rivas García.

Edita: Septem.

Ano: 2007

Resumo: O crecemento da industria turística está provocando que os destinos tradicionais e os novos destinos turísticos sufran unha presión crecente sobre os seus recursos naturais, culturais, e sobre o seu entorno social e económico. A sensibilización social en torno aos problemas ambientais está propiciando a aplicación de criterios de sostibilidade nos procesos de planificación turística.

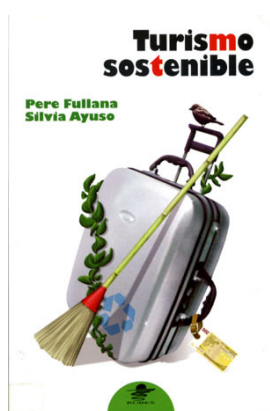
Turismo rural y desarrollo local

Autor: Francisco Cebrán Abellán (coord.).

Edita: Ediciones de la Universidad de Castilla-La Mancha.

Ano: 2008

Resumo: O turismo rural ven demostrando unha acelerada dinámica. Trátase dun novo turismo marcado pola incidencia nalgúns territorios do interior, polos novos hábitos dos turistas, polo uso crecente das novas tecnoloxías, pola segmentación do mercado e pola necesidade de abordalo desde novos plantexamentos de sostibilidade. Este libro analiza e reflexiona sobre todos estes aspectos.

Turismo sostenible

Autor: Pere Fullana.

Edita: Rubes

Ano: 2002

Resumo: Manual que introduce ao lector no novo concepto de turismo e describe a súa aplicación, tanto na política turística como nas iniciativas do propio sector, mediante capítulos específicos para administracións, empresas e turistas. Os autores fan fincapé na necesidade de contrastar principios e experiencia real, co fin de identificar os retos que o turismo deberá afrontar no futuro.

Na rede

- **Buenas prácticas para turismo sostenible:** http://www.rainforest-alliance.org/tourism/documents/tourism_practices_guide_spanish.pdf
- **Carta Europea para el Turismo Sostenible en los Espacios Protegidos:** http://www.redeuroparc.org/img/CETS/Texto-oficial_CETS_II.pdf
- **Guía de buenas prácticas para turismo sostenible en ecosistemas marino-costeros:** http://www.rainforest-alliance.org/sites/default/files/site-documents/tourism/documents/marino_costera_es.pdf
- **Herramientas para la gestión del turismo sostenible en humedales:** <http://enhea.webs.upv.es/docs/1.%20GUIA%20PARA%20LA%20GESTI%C3%93N%20RECREATIVA%20DE%20LOS%20RECURSOS%20NATURALES.PDF>
- **Manual turismo sostenible:** <http://www.upv.es/contenidos/CAMUNISO/info/U0513920.pdf>

documentacion@ceida.org -- 981 630 618 -- www.ceida.org